

2. KOVO 10 DIENOS KAUTYNĖS

Kaip dangus rodė savo mėlyną veidą ir saulė šypsojosi linksmi, tuomet visa gamta džiaugėsi ateinančiu pavasariu. Parskridusieji pirmieji iš tolimų kraštų paukščiai skelbė nuvargusiam artojui, kad laikas pradėti laukų darbus. Su išsiilgimu laukėme ir mes pavasario, nes žiemos gyvenimas truputį įgrysęs. Tą gražiąją pavasario dieną leidome pas ūkininką sodyboje. Vieni vyrai iš po žygio miegojo, kiti tvarkė savo aprangas, valė ginklus. Sargybinis akylai sekė apylinkę pro verandos langus ir stoge padarytas skylutes.

2

Staiga, kriste nukritęs sargybinis pranešė, kad burliokai supa. Vadas sukomanduoja rengtis ir šokti pro langą, kuris dar buvo burliokų nematomas. Iš gyvenamo namo išsiveržėme suvis priešų nepastebėti. Išsidėstėme už tvarto ir daržinės, bet, pastebėję, kad priešų pajėgos didelės, nutarėme trauktis į netoli esantį griovį, kuris nusiraitė į mišką. Tvarkingai sekdami priešą, traukėmės link griovio. Griovį pasiekėme laimingai, išvis priešų nepastebėti. Griovyje išsidėstėme ir sekėme priešų judėjimą. Priešas tuokart siautė masiškai, buvo sukoncentravęs nemažą jėgą: siautė iš viso 37 atvežusiais burliokais. Pabuvę apie pusvalandį griovyje pamatėm nukrypstant priešų jėgą mūsų link. Nutarėme, kol dar laikas, trauktis į mišką. Išsipylę kautynių padėtimi, traukėmės link miško. Priekiniai pastebėjo, kad priešas... jau iš šono norėdamas užkirsti kelią nuo miško pusės. Tuomet vadas sukomanduoja kuo skubiausiai pasiekti pamiškę ir prasiveržti per mišką einantį vieškelį, nes buvo tikėtasi, kad priešas ten bus pastatęs pasalas. Nebuvo apsirikta. Priešas, pastebėjęs, kad nepasiseks užkirsti kelio prieš mišką, davė šūviais ženklą, kad ant vieškelio esanti grupė pastotų mums kelią. Priartėjus prie vieškelio mūsų daliniui, susidedančiam iš 13 asmenų, priešas atidarė ugnį, nepraleisdamas praeiti vieškelio ir pasiekti masių mišką. Tuo tikėjosi, kad artėjanti priešų jėga, priartėjusi mums iš užnugario, duos mirtiną smūgį.

Priešų pastangos nueina veltui. Traukėmės vieškelio šonais iki suradome vieškelyje idubimą. Ir laimingai, be aukų, net nesužeisti prasiveržėme per vieškelį ir patekome į didelį mišką. Nors dar sniego ir truputį buvo, bet jau miške buvo galima maskuoti pėdsakus. Prasiveržus per mišką, priešas iššovė 3 sutartines raketas paduodamas ženklą, kad miške esančios priešų grupės akylai sektų, kur mes žygiuojame. Pražygiavome apie du su puse kilometro, pasitėpėme vaistais batų padus, kad priešų šūnys nesusektų, ir žygiavome toliau į mišką. Kur geresnė pozicija, nutarėme laukti ten pasiruošus.

Pražygiavus apie 500 metrų nieko nebesigirdėjo. Vyrai buvo pilni nuotikos, kad vis dar sekėsi nuo taip didelės priešų masės laimingai atsipalaiduoti.

duoti. Bet priešo giltinė taipogi nemiega ir šypsosi, laukdama savo ištroškusiais dantimis aukų.

4

Priešas pataiko pastatyti pasalas ant mūsų žygiuojamo kelio iš nemažai susidedančio skaičiaus. Gerai užsimaskavęs prisileidžia maždaug 15–20 metrų. Pastebėjus priešą mūsų žvalgui ir davus mums ženklą, tuo pat laiku atidaro į mus pragarišką ugnį.

Prasideda žūtibūtinės kautynės. Burliokų šauksmas, kaip laukinių – vperiot! nustelbia ir šūvių garsus. Pirmiausiai iš mūs tarpo atsiskyrę A ! A Beržinis, gavęs mirtiną smūgį į galvą ir po to tuoju sužeistas A ! A Hamiras ir 4 partizanai. Bet iš kautynių lauko dar nei vienas nepasitraukė. Priešo ugnis ir laukiniškas ir baisus šauksmas. Hamiras gauna nuo priešų kulkosvaidžio antrą mirtiną smūgį per vidurius. Skausmo suimtas pakyla nuo žemės, išsitiesęs visu aukštumu, jau turėdamas negailestingą pistoletą. Pribėgus jo žmona šaukia ir minėdama jo tikrąjį vardą, kad einam, aš tave vesiu. Bet jis išblyškusiu veidu į jos pusę atsigręžia ir ištaria jai paskutinius atsisveikinimo žodžius: „Sudievu, Aldona. Atkeršykite už mane“. Tuo kartu pakelia pistoletą prie smilkinio ir, nuaidėjęs negailestingas šūvio garsas, nutraukia jauno ir pasiryžusio P. dalinio vado paskutinę gyvenimo stygą.

Žmona, mačiusi savo akyse mylimo žmogaus mirties tragediją, griebiasi pistoletą ir tą pačią akimirką pasiryžusi baigti taipogi savo kelionę šiame, taip klastingame pasaulyje. Bet staiga ją skubiai sulaiko motiniškas jausmas. Neišdrįsta pati žudyti dviejų gyvybių. Pribėgus prie pat esančio P. prašo, kad ją nušautų, bet, šiam atsisakius, palieka amžinai gulėti savo vyrą. Ir kartu su besitraukiančiu daliniu traukėsi iš priešų apsupimo.

5

Likęs dalinio vado pavaduotojas sustabdo pakrikusį dalinį, atitaiso tvarką ir pradeda veržtis iš priešų apsupimo žiedo. Pasiseka vienoje vietoje išvis be šūvių pasitraukti iš priešų apsupimo. Priešas, pastebėjęs, kad mes prasiveržėme, atidaro ugnį ir seka šaukdami: vperiot! akružit!

Mums besikaujant, artėjo priešų jėgos iš antrosios pusės. Besitraukiant daliniui ir jau dengiantis geromis priedangomis, priešas lieka suklaidintas ir į artėjančią kitą savo grupę išsikarščiavęs, kaip laukinis, atidaro ugnį. Prasideda tarp burliokų kautynės. Užtruko maždaug 15 minučių, tuo mums palengvino atsipalaiduoti nuo besivejančio priešų.

Pasitraukus į saugesnę vietą, suteikta sužeistiesiems pirmoji pagalba. Suklaidintas priešas nesistengė surasti mūsų pėdsakų ir nustatyti krypties.

Vedant mums su priešais kautynes, apytikrėmis žiniomis neteko priešas 5 nukautus ir daugiau dukart tiek sužeistų. Nukautųjų tarpe buvo nukautas ir MGB sekikas šuo. Iš to buvo galima suprasti, kad buvo geras šuo, nes MGB

viršininkas išsireiškė, kad būtų geriau žuvę 20 strībų, negu tas šuo. Arba burliokų akyse taip pat įvertinami mūsų tautos išdavikai – mažiau už šunį.

Besitraukiant daliniui pradėjo temti. Sutemus laimingai atsipalaiduota išvis nuo priešo. Pavarius pastotes silpniausiems ligoniams nuvežti į saugeną vietą, nvežus pradėtas gydymas.

Tas viskas vyko 1948 m. 03 m. 10 d. Šiluvos valsč. Kaunietiškos kaimo laukuose ir prieinančiame Papusimo miške.

LLKS

Lai būna lengva jums žemėlė Lietuvos, brangūs broliai Hamire ir Beržini, šiuos žodžius broliai ir sesės dainuos Jums ir tuos laikus prisiminę.

Iš Liutauro atsiminimų užrašiau, Laisvūnas - 1949 m. 10 m. 22 d.